

ZAKON O KONVENCIJI O OČUVANJU PRAVA NA PENZIJU RADNIKA KOJI MIGRIRAJU, KOJA JE NA OSNOVU ČL. 389. VERSAJSKOG UGOVORA O MIRU OD 28. JUNA 1919. GODINE DONESENA NA XIX ZASEDANJU KONFERENCIJE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA, ODRŽANOM U ŽENEVI 1935. GODINE

(Sl. list DFJ br. 92/45)

Osnovni tekst na snazi od 27/11/1945 , u primeni od 27/11/1945

1.

(1) Odobrava se i dobija zakonsku snagu Konvencija o očuvanju prava na penziju radnika koji migriraju.

(2) Francuski merodavni tekst ^[1] i njegov prevod glase:

KONVENCIJA KOJA SE ODNOSI NA USTANOVLENJE MEĐUNARODNOG UREĐENJA OČUVANJA PRAVA U OSIGURANJU ZA SLUČAJ IZNEMOGLOSTI, STAROSTI I SMRTI

Opšta konferencija Međunarodne organizacije rada, sazvana u Ženevi od Upravnog odbora Međunarodnog biroa rada i sastavši se tamo 4. juna 1935. godine u svome XIX zasedanju, pošto je odlučila da usvoji razne predloge, koji se odnose na očuvanje prava koja su u toku sticanja kao i već stečenih prava u osiguranju za iznemoglost, starost i smrt, u korist radnika koji borave čas u jednoj čas u drugoj državi, pitanje koje čini prvu tačku dnevnog reda zasedanja,

pošto je odlučila da ovi predlozi dobiju oblik međunarodne konvencije, usvaja, danas 22. juna 1935. godine, ovaj projekat konvencije koja će se zvati Konvencija o očuvanju prava na penziju radnika koji migriraju, 1935. godine:

PRVI ODELJAK

USTANOVLJENJE MEĐUNARODNOG UREĐENJA

Član 1.

1) Između članova Međunarodne organizacije rada uvodi se jedno uređenje očuvanja prava koja su u toku sticanja kao i već stečenih prava kod ustanova obaveznog osiguranja za slučaj iznemoglosti, starosti i smrti (nazvane u buduće: ustanove osiguranja).

2) Gde god su u odeljcima II, III, IV i V ove Konvencije spomenuti članovi, ovaj izraz odnosi se samo na članove Međunarodne organizacije koji su vezani ovom Konvencijom.

DRUGI ODELJAK

OČUVANJE PRAVA KOJA SU U TOKU STICANJA

Član 2.

1) U pogledu lica, bez obzira na njihovu nacionalnost, koja su bila osigurana kod ustanova osiguranja dva ili više članova, vreme osiguranja sabira se od svake zainteresovane ustanove osiguranja, kao što je to dalje izloženo.

2) Za očuvanje prava koja su u toku sticanja, sabiraju se:

a) vreme uplaćivanja prinosa;

b) vreme za koje se ne uplaćuje prinos, a koje čuva prava po zakonodavstvu po kome je ispunjeno;

c) vreme za koje je osiguranje za iznemoglost i starost jednog drugog člana pružilo novčanu potporu;

d) vreme za koje je pružila jedna druga grana socijalnog osiguranja jednog drugog člana novčanu potporu, ukoliko odgovarajuća potpora čuva prava koja su u toku sticanja po zakonodavstvu one ustanove koja vrši sabiranje.

3) Što se tiče:

I. ispunjenja staža (minimuma prinosnog vremena) ili opravdanja broja uplata koje se zahteva pa da se stekne pravo na naročite koristi (garantovani minimum);

II. oživljavanje prava;

III. prava na dobrovoljno osiguranje;

IV. prava na lečenje i lekarsku negu;

sabiraju se:

a) vreme uplaćivanja prinosa;

b) vreme za koje se ne uplaćuje, a koje ulazi u račun za ispunjenje staža, kako po zakonodavstvu da kome je ono ispunjeno, tako i po zakonodavstvu ustanove koja vrši sabiranje.

4) Međutim, kad zakonodavstvo jednog od članova uslovljava izvesne koristi time da je ispunjeno izvesno vreme u jednoj profesiji koja potpada pod jedno specijalno uređenje osiguranja, sabira se u smislu tač. 2. i 3. samo vreme ispunjeno u odgovarajućem specijalnom uređenju osiguranja drugih članova. Ako jedan od članova nema za jednu profesiju specijalno uređenje osiguranja, sabira se vreme ispunjeno u dotičnoj profesiji po uređenju osiguranja koje se na nju primenjuje.

5) Vreme uplaćivanja prinosa i vreme ovome izjednačeno, ispunjeno jednovremeno kod ustanova dvaju ili više članova, računa se samo jedanput pri sabiranju.

Član 3.

1) Svaka ustanova osiguranja, prema kojoj molilac ispunjava uslove za dodeljivanje potpore, obračunava iznos potpore po zakonodavstvu koje važi za nju, vodeći računa o ukupnom vremenu osiguranja.

2) Potpore ili delovi potpora, koje zavise od vremena provedenog u osiguranju i koje su utvrđene isključivo u vezi sa vremenom ispunjenim po zakonodavstvu one ustanove koja je dužnik, ne smanjuju se.

3) Potpore ili delovi potpora, koje su utvrđene nezavisno od vremena provedenog u osiguranju i koje se sastoje u jednoj stalnoj sumi ili u jednom procentu obezbeđene nadnice ili u višestrukoj prosečnoj uplati prinosa, mogu da budu smanjene srazmerno trajanju vremena koje ulazi u račun pri obračunavanju potpora po zakonodavstvu ustanove koja je dužnik, u vezi sa ukupnim trajanjem vremena koje ulazi u račun za obračunavanje potpora po zakonodavstvima svih zainteresovanih ustanova.

- 4) Odredbe tač. 2. i 3. primenjuju se i na pomoći, povećanja ili delove penzija koje se plaćaju ili delove penzija koje se plaćaju iz javnih sredstava.
- 5) Raspodela troškova za lečenje i lekarsku negu nije uređena ovom Konvencijom.

Član 4.

Kad ispunjeno vreme osiguranja kod ustanova osiguranja jednog člana ne dostigne ukupno 26. nedelja plaćanja prinosa, ono ne mora da daje pravo na potpore od strane ustanove ili više ustanova kod kojih je ispunjeno. Vreme koje ne daje pravo na potporu ne povlači smanjenje u smislu čl. 3. tač. 3, od strane jedne od zainteresovanih ustanova.

Član 5.

- 1) Ako uživalac koji ima pravo na primanje potpore kod ustanova osiguranja od strane najmanje dva člana, može u nedostatku ove konvencije, da polaže pravo samo za vreme ispunjeno kod jedne iste ustanove na potporu veću od ukupnih potpora koje proističu primenom čl. 3, on ima prava od strane ove ustanove na jedan dodatak koji odgovara razlici.
- 2) Kad jedan dodatak duguje više ustanova, uživalac ima prava na najveći dodatak, i teret ovog dodatka se deli između ustanova, srazmerno dodatku koji svaka od njih treba da pruži.

Član 6.

Sporazumom između zainteresovanih članova može se predvideti:

a) način obračunavanja potpora koji se razlikuje od postavljenog pravila u čl. 3, ali koji daje rezultat koji ukupno odgovara najmanje onome koji bi bio postignut primenom dotičnog člana, pod uslovom da se garantuje u svakom slučaju ukupna potpora koja odgovara najvećoj potpori koja bi proisticala iz samog vremena ispunjenog kod jedne iste ustanove osiguranja;

b) pravo za ustanovu osiguranja jednog od članova, da se oslobodi prema osiguraniku i njegovim pravnim uživaocima, plaćanjem ustanovi drugog člana kome osiguranik ubuduće pripada, kapitala, koji pretstavlja prava u toku sticanja u trenutku odlaska osiguranika pod uslovom da ova poslednja ustanova osiguranja na to pristane i da se obavezuje da upotrebi kapital na pokriće prava;

v) ograničenje ukupnih potpora koje pružaju ustanove osiguranja članova, na iznos potpore, koja bi se dugovala na osnovu

celokupnog vremena koje ulazi u račun od strane ustanove čije je zakonodavstvo najpovoljnije.

Član 7.

Molilac može da podnese svoj zahtev za primanje potpore samo jednoj od ustanova osiguranja kojoj je pripadao. Ova poslednja dostavlja taj zahtev ostalim ustanovama koje su u njemu označene.

Član 8.

Ustanova osiguranja, kojoj je podnet zahtev za potporu usvaja kod pretvaranja suma izraženih u moneti jednog drugog člana odnos koji postoji između dvaju moneta na prvi dan kalendarskog tromesečja, u toku koga je zahtev podnet na glavnoj berzi člana u čijoj je moneti suma izražena. Međutim, sporazumom između zainteresovanih članova može da bude predviđen i jedan drugi način preračunavanja.

Član 9.

Svaki član ne mora da primeni odredbe ovog odeljka ove konvencije u svojim odnosima sa članom čije zakonodavstvo ne obezbeđuje rizik zbog koga je potpora zatražena.

TREĆI ODELJAK

OČUVANJE STEČENIH PRAVA

Član 10.

1) Lica koja su bila osigurana kod ustanove osiguranja jednog od članova kao i njihovi pravni uživaoci, uživaju u potpunosti potpore stečene po tom osiguranju:

a) ako borave na teritoriji jednog člana, bez obzira na njihovu nacionalnost;

b) ako su pripadnici jednog člana, bez obzira na njihovo mesto boravka.

2) Međutim, dodaci, povećanja ili delovi penzija koji se plaćaju iz javnih sredstava ne moraju se isplaćivati kada su u pitanju lica koja nisu pripadnici jednog člana.

3) Isto tako, za vreme od pet godina počev od prvobitnog stupanja na snagu ove Konvencije, svaki član može da rezerviše plaćanje pomoći, povećanja ili

delova penzije koji se plaćaju iz javnih sredstava za pripadnike članova sa kojima bi to bilo ugovoreno naknadnim sporazumom.

Član 11.

- 1) Ne mogu se otkupiti isplatom jedne sume koja je niža od njihovog osnovnog kapitala penzije čije je uživanje očuvano primenom člana 10.
- 2) Međutim, ustanova osiguranja koja je dužnik može da otkupi isplaćivanjem sume, određene po zakonodavstvu koje za nju važi, penzije čiji je mesečni iznos neznatan. Isplaćena suma ne može biti smanjena usled boravka u inostranstvu.

Član 12.

- 1) Odredbe o smanjivanju ili mirovanju, koje su predviđene u zakonodavstvu jednog člana, u slučaju kumulacije sa drugim primanjima potpora iz socijalnog osiguranja, ili usled obavljanja jednog zaposlenja koje nameće obavezu osiguranja, važe i za uživaocima ove Konvencije, čak i kad su u pitanju primanja potpora stečena po osiguranju jednog drugog člana, ili jednog zaposlenja obavljenog na teritoriji drugog člana.
- 2) Međutim, odredbe o smanjivanju ili mirovanju predviđene u slučaju kumuliranja uživanja potpora koje se daju usled jednog istog rizika, ne primenjuju se na potpore stečene saobrazno drugom odeljku ove konvencije.

Član 13.

Ustanova osiguranja koja je dužnik za davanja potpore, može se pri primeni ove Konvencije osloboditi svoje obaveze u moneti svoje zemlje prema uživaocima istih.

ČETVRTI ODELJAK

MEĐUSOBNA ADMINISTRATIVNA POMOĆ

Član 14.

- 1) Vlasti kao i ustanove osiguranja članova pružaju jedna drugoj uzajamne usluge u istoj meri, kao što to čine kod primene njihovog sopstvenog zakonodavstva o socijalnom osiguranju. One naročito na zahtev ustanova svakog člana pristupaju proveravanjima i anketama, kao i lekarskim ekspertizama, potrebnim za utvrđivanje, da li uživaoci potpora na teret ove ustanove ispunjavaju uslove koji im na to daju pravo.
- 2) Sve dotle dok zainteresovani članovi ne ugovore drugojačije troškovi za međusobnu pomoć koji treba da se nadoknade, određuju se po tarifi ustanove

ili vlasti koja je pružala svoje usluge; u nedostatku tarife isplaćuju se samo efektivni troškovi.

Član 15.

Oslobođenje od taksa, koje predviđa zakonodavstvo jednog od članova, za dokumenta koja se podnose vlastima ili ustanovama osiguranja, odnosi se i na odgovarajuća dokumenta koja se podnose pri primeni ove Konvencije vlastima ili ustanovama osiguranja svakog člana.

Član 16.

Sa pristankom nadležnih centralnih vlasti zainteresovanih članova, ustanova osiguranja koja je dužnik za pružanje potpora može, kad uživalac boravi na teritoriji jednog drugog člana, da prenese davanje potpora na ustanovu osiguranja nadležu za mesto boravka uživaoca, pod uslovima koji će se sporazumno između njih utvrditi.

PETI ODELJAK

POSLEDICE MEĐUSOBNOG UREĐENJA

Član 17.

Svaki član, koji na dan svoje ratifikacije ove Konvencije ne bude zaveo jedno od niže navedenih uređenja, obavezuje se da uvede u toku od 12 meseci posle ratifikacije:

- a) bilo jedno obavezno osiguranje koje daje pravo na penziju po navršetku najviše 65 godina starosti, za najveći deo osoblja industriskih i trgovačkih preduzeća;
- b) bilo jedno obavezno osiguranje protiv rizika iznemoglosti, starosti i smrti, za znatan deo zaposlenog osoblja u industriskim i trgovačkim preduzećima.

Član 18.

- 1) Svaki član izjednačuje pripadnike svakog drugog člana sa svojim građanima. kako u pogledu obaveze osiguranja tako i u pogledu uživanja potpora iz osiguranja, uključujući ovde i pomoći povećanja, ili delove penzija, koji se plaćaju iz javnih sredstava.
- 2) Međutim, svaki član može da rezerviše za svoje građane uživanje pomoći, povećanja ili delove penzija koji se plaćaju na teret javnih sredstava i koji se

daju isključivo osiguranicima koji su prešli izvesno doba starosti u trenutku stupanja na snagu zakonodavstva o obaveznom osiguranju.

Član 19.

Članovi mogu da otstupe od ove Konvencije putem naročitog ugovora, bez povrede prava i obaveza članova koji nisu vezani tim ugovorom i pod uslovom da uredi na jedan pozitivan način očuvanje prava koja su u toku sticanja kao i stečena prava, i to pod uslovima, ukupno uzev, najmanje toliko povoljnim, kao što su oni predviđeni ovom Konvencijom.

Član 20.

1) Radi ukazivanja pomoći članovima pri primenjivanju ove Konvencije, obrazovana je u Međunarodnom birou rada komisija sastavljena od po jednog delegata za svakog člana, kao i od tri lica koja će respektivno imenovati predstavnici vlada, poslodavaca i radnika u Uprafnom odboru Međunarodnog biroa rada. Komisija donosi svoj poslovnik.

2) Na traženje jednog ili više zainteresovanih članova, komisija, nadahnuta načelima i ciljem ove Konvencije, preporučuje način njene primene.

Član 21.

1) Penzije, nelikvidirane ili obustavljene pre stupanja na snagu ove Konvencije, usled boravka zainteresovanih u inostranstvu, likvidiraće se, odnosno isplata takvih penzija produžiće se primenom ove Konvencije, i to od dana njenog stupanja na snagu u pogledu zainteresovanog člana.

2) Pri primeni ove Konvencije vodiće se računa o vremenu osiguranja pre njegovog stupanja na snagu, ako bi se o ovom vremenu vodilo računa u slučaju da je ova Konvencija bila stupila na snagu u toku njegovog ispunjenja.

3) Prava likvidirana pre stupanja na snagu ove Konvencije revidiraće se na traženje zainteresovanih, sem ako prava nisu već bila predmet isplate otpavnine u jednom iznosu. Revizija ne daje prava ni na kakvu isplatu za unatrag ili na isplatu zaostataka za vreme pre stupanja na snagu, ove Konvencije, u pogledu zainteresovanog člana.

Član 22.

1) Otkaz ove Konvencije od strane jednog člana ne oslobađa ustanovu osiguranja ovog člana od obaveza, ukoliko ove obaveze proističu iz rizika koji su se dogodili pre nego što je otkaz postao punovažan.

2) Prava u toku sticanja, sačuvana na osnovu ove Konvencije ne gase se punovažnošću njenog otkaza; njegovo docnije očuvanje određeno je za vreme posle datuma kada ova Konvencija prestaje da bude u važnosti, zakonodavstvom zainteresovane ustanove.

ŠESTI ODELJAK

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 23.

Zvanične ratifikacije ove Konvencije dostaviće se Generalnom sekretaru društva naroda i on će ih registrovati.

Član 24.

- 1) Ova Konvencija obavezuje samo članove Međunarodne organizacije rada, čija će ratifikacija biti registrovana od strane Generalnog sekretara.
- 2) Ona će stupiti na snagu 12 meseci pošto ratifikacije dvojice članova budu registrovane od strane Generalnog direktora.
- 3) Prema tome, ova Konvencija stupiće na snagu za svakog člana 12 meseci posle datuma kada njegova ratifikacija bude registrovana.

Član 25.

Čim ratifikacije dvojice članova Međunarodne organizacije rada budu registrovane, Generalni sekretar Društva naroda saopštiće ovo svima članovima Međunarodne organizacije rada. On će im saopštiti takođe i registrovanje ratifikacija, koje će mu docnije biti dostavljene od strane svih ostalih članova organizacije.

Član 26.

- 1) Svaki član koji bude ratifikovao ovu Konvenciju može je otkazati po isteku vremena od 5 godina posle datuma njenog prvobitnog stupanja na snagu, i to jednim aktom dostavljenim Generalnom sekretaru Društva naroda i od njega registrovanim. Otkaz će postati punovažan tek posle godinu dana pošto bude registrovan.
- 2) Svaki član koji je ratifikovao ovu Konvenciju i koji se u roku od godinu dana po isteku vremena od 5 godina, spomenutog u prednjem stavu, ne bi koristio otkazom predviđenim ovim članom obavezuje se za novi period od 5 godina, i posle toga moći će da otkáže ovu Konvenciju po isteku svakog perioda od 5 godina, pod uslovima predviđenim u ovom članu.

Član 27.

Po isteku svakog perioda od pet godina, računajući od stupanja na snagu ove Konvencije, Upravni odbor Međunarodnog biroa rada biće dužan da podnese Opštoj konferenciji izveštaj o primeni ove Konvencije i odlučiće da li

ima mesta da stavi na dnevni red konferencije pitanje njene delimične ili potpune revizije.

Član 28.

1) U slučaju da konferencija usvoji novu Konvenciju o delimičnoj ili potpunoj reviziji ove Konvencije, i ukoliko ova Konvencija ne predviđa drugačije:

a) ratifikacija od strane jednog člana ove Konvencije o reviziji povlači punovažno, i pored napred navedenog [člana 26](#), odmah otkaz ove Konvencije, pod rezervom da je nova Konvencija o reviziji stupila na snagu;

b) počev od datuma stupanja na snagu nove Konvencije o reviziji, ova Konvencija prestaje da bude otvorena za ratifikovanje članova.

2) Ova Konvencija ostaje u svakom slučaju na snazi u svojoj formi i sadržaju za članove koji je budu ratifikovali, a koji ne bi ratifikovali Konvenciju o reviziji.

Član 29.

Francuski i engleski tekstovi ove Konvencije punovažni su i jedan i drugi.

2.

Ovaj Zakon stupa na snagu kad se objavi u "Službenom listu Demokratske Federativne Jugoslavije" i pošto bude izvršena ratifikacija konvencije.

26. oktobra 1945. godine

Beograd

Pretsedništvo

Privremene

narodne

skupštine

Demokratske Federativne Jugoslavije

Sekretar,

Omer Gluhić, s. r.

Pretsednik,

dr. I. Ribar, s. r.

NAPOMENA EKSPERT-a:

^[1] Tekst na francuskom jeziku nije prikazan.